

Ze liet de huishouding dan maar wat meer aan 't dagmeisje over, en anders moest Miep maar een poosje uit school blijven, om thuis te helpen.

Zij begreep, zonder dat hij het haar bekende, zijn moeite en strijd zoo goed.

Haar liefhebbend hart voelde het aan, en deed haar zijn lastigheid en ontevredenheid over 't hoofd zien.

Ze begreep welk een zware strijd daar in zijn binnenste gestreden werd. Haar heele denken was eigenlijk één gebed tot God om hem bij te staan, en de overwinning te doen genieten. Als ze een oogenblikje tijd had, zat ze bij zijn bed, met hem pratend. Wijzend hem er ook op, hoe zijn strijd en angst een bewijs waren, dat God hem niet los liet, maar in hem werkte.

„Maar als je eens wist, ál die zonden, die berg van zonden, van een heel leven lang.”

Daar bleef hij zich blind op staren.

Ze was telkens blij als dominé weer kwam, en bezig in de keuken, onder haar werk, steeg toch voortdurend haar gebed op, om wijsheid en kracht voor dominé, ... om de juiste woorden te vinden.

Déze bezorgdheid om haar man, dien zij zoo lief had, overheerschte alles. Ook de droefheid en het verdriet over het einde, dat ze iederen dag méér nabij wist.

En zelf kon ze soms verbaasd zijn, hoe nu de scherpe kantjes, die zich door de omstandigheden wel hadden móeten vormen om haar aard, glad geschaafd en verzacht werden.

Opeens, midden in een slapeloozen, door pijnen doorwoelden nacht, werkte God het groote wonder in hem van Zijn vrede.

's Middags had dominé lang met hem gepraat. En hij had alleen het gesprek voortgezet, herhaald, tot de zekerheid gekomen was.

Mevrouw schrok op uit haar lichten slaap door het scherpe, korte belletje en haastte zich naar beneden.

„Moeder, ik weet waar ik heen ga. Jezus is ook voor mij gestorven, ook voor mijn zonde. Ik weet, dat ze vergeven zijn.”

Ze kon slechts huilen van blijdschap en dankbaarheid. God had haar gebed verhoord.

Den volgenden morgen was de patiënt erg afgemat.

Die nacht had zijn zwakke krachten hevig aangepakt.

„Ik ben bang, mevrouw, dat ik u op het einde voorbereiden moet,” zei de dokter bij 't weggaan.

„'t Zal een heel pijnlijk einde zijn — en de patiënt zal misschien erg moeilijk en lastig worden ... Als 't noodig is, zal ik hem morphine geven. Houdt u de kinderen wat bij de hand, — al kan het nog een paar dagen duren!”

En hij kreeg vreeselijke pijnen, maar met een blijden glans in zijn oogen verdroeg hij, die eerst zoo lastig geweest was, ze geduldig.

„Vrouw, vergeef me, dat ik 't je zoo moeilijk gemaakt heb. Dat ik je zooveel verdriet gedaan heb door mijn lastigheid en ondankbaarheid de laatste weken.”

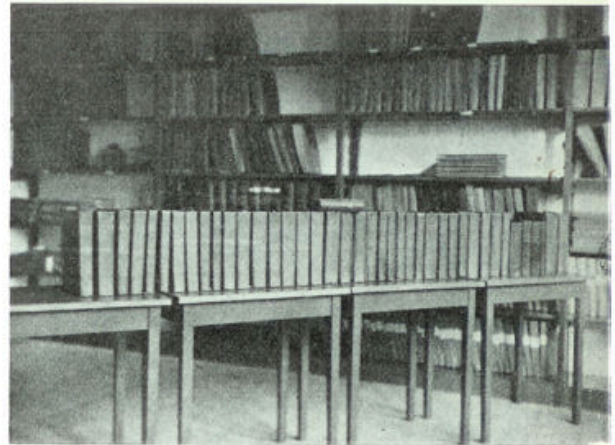
De kinderen kwamen telkens stil en beklemd kijken.

„Hebt u erge pijn, vader?”

„Ja, heel erg. Maar dat hindert niet. De Heere Jezus heeft zooveel meer geleden voor ons, — en straks zal ik bij Hem zijn — zal alles heerlijk zijn. Zullen jullie altijd lief zijn voor je moeder? En je beter beheerschen dan ik het gedaan heb? Jullie hebt een zwakken vader gehad. En toch hield ik zooveel van jullie!”

Met eerbied zagen de kinderen dezen tweeden, thans door God bewerkten, wonderen ommekeer ...

... Zonder één klacht, de hand van zijn vrouw in de zijne, doorleed hij de laatste moeilijke uren, tot hij des avonds, met een zucht, Jezus tegemoet reisde ...

Op de vier tafeltjes een braille-Bijbel. Er bovenop ligt een gewone Bijbel.

OVER BLINDEN EN HUN BOEKEN

door J. VIS

WANNEER WE EEN ENKELE MAAL IN ons leven eens met blinden in aanraking komen, worden we onmiddellijk getroffen door hun hulpbehoevendheid en in ons zelf zijn we geneigd te zeggen: Als mij een ongeluk moest treffen, zou ik liever ik weet niet wat zijn, maar asjebliet niet blind. En inderdaad, oppervlakkig lijkt zoo'n gezegde juist. De blinde maakt door zijn afhankelijk-zijn van andere mensen, door zijn voorzichtig tasten naar de gewoonste dingen, die vlak voor hem staan, een stumperigen indruk. Iemand, die doof-stom is, maakt vergeleken bij een blinde een kwieken indruk. Doch ook hier gaat het niet op, de algemeene stelling: „Blind zijn is het allerergste, dat iemand overkomen kan,” zoo maar aan te nemen. Want iemand, die blind geboren is, weet toch feitelijk niet, wát hij mist; hij kan er wel naar raden, of vermoeden, maar wéten kan hij 't onmogelijk. Zeker, ik geef toe, er zijn veel diep-tragische gevallen, van menschen, die op lateren leeftijd door ongeluk of ziekte hun gezichtsvermogen kwijt raken, maar een Christen-blinde (en die zijn er gelukkig) wéét, dat het Licht, dat hij door Gods genade mag ontvangen, hem niemand, zelfs de dood niet, ontrooven kan. En ligt er voor de mede-christenen dan ook hier niet de taak klaar, om te helpen, waar geholpen kán worden, om, voor zoover dat mogelijk is, de voetsporen van den Meester te drukken? Ook hier ligt nog een arbeidsveld voor Christelijke barmhartigheid, waar nog heel wat gepresteerd kan worden.

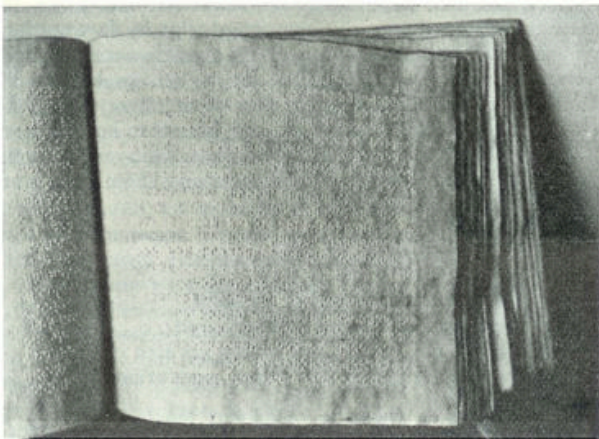
Daarom zullen we één onderdeel van de blindenzorg eens wat nader bezien, namelijk het maken van leer- en leesboeken voor blinden. Evenals onze „ziende” samenleving eenvoudig ondenkbaar zou zijn zonder boeken en letters, is het ook onmogelijk aan de studie en opvoeding der blinden te werken zonder boeken. En ik zou haast zeggen, dit geldt voor blinden nog des te meer. Wij zien de dingen, hebben een overzicht op het geheel; en die voorstelling houden we vast. Neem bijvoorbeeld een huis: wij gaan daar op een behoorlijken afstand van staan, om het geheel op te nemen en wij hebben een indruk van het heele huis. Hoe zal een blinde dien krijgen, anders dan door vertelling of lezen? Hij moet in zich stukje voor stukje, voorstelling voor voorstelling opbouwen, en zal zoo ongeveer den indruk van het geheel benaderen. En zoo zijn er vele dingen, die voor een

blinde totaal onwaarneembaar zijn. Een huis kunnen ze desnoods betasten, maar wolven, sterren, bergen, enz.?

Neen, een blinde heeft een boek even broodnoodig als een ziende. We moeten het helaas bekennen, ons Christelijk-Europa komt danig achteraan sukkelen inzake blindenzorg.

Japan kent al sedert eeuwen ongeveer 900 blindeninstituten, terwijl ze bij ons nog maar ruim een eeuw oud zijn.

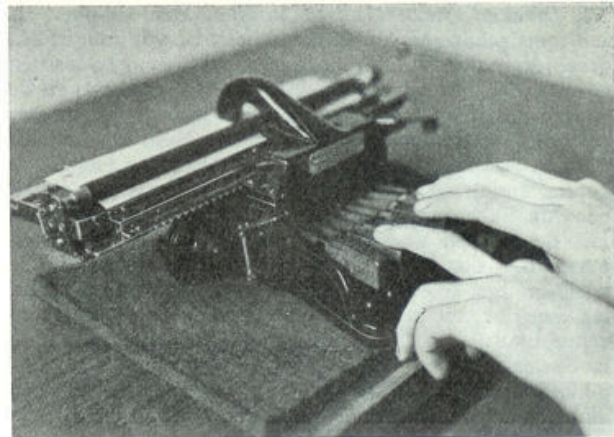
Maar enfin, wij hebben ze nu, en wij zijn verplicht den verloren gegane tijd in te halen. En gelukkig zijn in dezen de gedachten omtrent blinden ten goede veranderd. Niemand zal er tegenwoordig meer aan denken, den blinde als object voor openbare gemakkelikheden te beschouwen en te gebruiken, zooals dat in de Middeleeuwen geregeld voorkwam. Zoo werd er in Parijs eens een feest gegeven, waarbij men vier blinden opgesloten had binnen een omheinde ruimte, ieder gewapend met een stok. Binnen die ruimte werd vervolgens een varken losgelaten en nu was de clou, dat de blinden het varken met hun viereen mochten deelen, wanneer ze er in slaagden het dier met hun stokken dood te slaan. Maar de vier mannen, die niet konden zien, waar ze sloegen,

Op deze bladzijde begint de geschiedenis van Bartimeüs.

troffen elkaar nog vaker dan het varken . . . tot daverend vermaak van de toeschouwers . . . Zelfs in 1784 werden in Parijs volwassen blinden en blinde kinderen nog gebruikt, om, allerzotst uitgedost en gekke geluiden uitstootend, het publiek te vermaken. We zien: er is veel verzuimd, er is veel goed te maken. En nu is het mooie, dat ieder hieraan meewerken kan, niet alleen door geld te geven; natuurlijk, als dat kan is 't mooi, maar ook degenen, die niet zooveel van dat „vluchtige goedje” bezitten, kunnen iets dóen, bijvoorbeeld door mee te helpen boeken over te brengen in blindenschrift of te helpen bevorderen, dat blinde kinderen niet uit misplaatst medelijden thuis blijven hokken, maar naar een instituut gezonden worden, waar ze krachtens de beginselen der ouders behooren. Alleen door aan den directeur van zoo'n instituut te melden, waar een blind kind woont, kan men aan het leven van zulk een kind een heel andere wending ten goede geven.

„Maar het prikken van blindenschrift is zoo moeilijk,” hoor ik iemand zeggen. Och kom, dat valt best mee. Hiernevens staat een afbeelding van het alfabet, zooals het gelezen wordt.

Een Deutsche braille-schrijfmachine of Pich.

·	·	·	·	·	·	·	·	·	·
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
·	·	·	·	·	·	·	·	·	·
·	·	·	·	·	·	·	·	·	·
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
·	·	·	·	·	·	·	·	·	·
·	·	·	·	·	·	·	·	·	·
u	v	w	x	y	z				

Zooals bekend, is dit een uitvinding van den genialen blinden Franschman Louis Braille, die tot nog toe onovertroffen is. Eerst probeerde men de blinden lezen te leeren met gewone letters en relief, maar dit is veel te ingewikkeld. Later kwam men op de gedachte van punten en strepen, maar het is Braille geweest, die uitgerekend heeft, dat men hoogstens zes punten noodig heeft. Het geheel zit logisch in elkaar. De eerste tien letters hebben niet meer dan vier punten. Het tweede tiental is precies zoo, alleen staat er overal links onder een punt bij; en de derde rij is gelijk aan de tweede, maar met rechts onder nóg een punt erbij. Tusschen twee haakjes, de w hoort hier eigenlijk niet bij, omdat die in 't Fransch niet gebruikt wordt. Als we dit alfabet een paar keer kennen we het.

Hoe nu te prikken? Daarvoor gebruiken we meestal een Engelsche lei. Dit is een plankje, waar het papier, dat we beschrijven willen, op bevestigd wordt. Aan weerskanten bevinden zich gaten, waarin de

Zoo schrijft men op de Engelsche lei.

z.g. „blinker” vastgezet kan worden. Een „blinker” is een soort scharnier. De onderste helft zit vol kuiltjes (in groepjes van zes) en de bovenste helft bevat twee rijen gaatjes, die juist op een groepje van zes kuiltjes van de onderste helft passen. Daartusschen wordt het papier gelegd en we kunnen beginnen te schrijven. Dit gebeurt met een prikpen: een ijzeren pennetje met van boven een houten knopje. Alleen, het schrijven gaat niet zooals bij ons van links naar rechts, maar juist omgekeerd, want met de prikpen drukken we kuiltjes in het papier en ontstaan er dus aan den anderen kant bobbeltjes, die de voelbare leestekens vormen. Ge begrijpt natuurlijk, dat we dan ook spiegelschrift moeten schrijven. Over de eerste bladzij heeft men misschien een uur werk, maar na een paar dagen gaat het al in een kwartier. Wie goed bij kas is, koopt zich een braille-schrijfmachine, wat nóg vlugger gaat, en waarmee men geen spiegelschrift heeft te schrijven.

De moeilijkheid van het prikken van braille-boeken zit niet in het lezen van de teekens, of het wennen aan het spiegelbeeld daarvan. Er schuilen heel andere addertjes onder 't gras: dat zijn gebrek aan zorgvuldigheid, nauwkeurigheid, doorzettingsvermogen, geduld. Men kan bij het overprikken van een boek nooit te nauwgezet zijn. Eén puntje kan den heelen zin wijzigen. Als een blinde een boeiend verhaal leest en het toppunt van dramatische spanning is bereikt, waar de hoofdpersoon met tranen in zijn stem vraagt: „Ben jij daar, jongen?” zal er, wanneer de d een puntje te veel heeft, staan: „Ben jij gaar, jongen?” Op zoo'n manier kan men natuurlijk de zotste combinaties krijgen.

Zorgvuldigheid is ook hierom gewenscht: het braille-papier moet natuurlijk van de allerbeste kwaliteit zijn, de punten moeten er lang op bewaard blijven, vandaar, dat braille-papier nogal kostbaar is.

En verder: laat er vooral eenheid zijn in de manier van prikken. Er zijn er zooveel, die er van die particuliere eigenaardigheden op na houden: De één vergeet den naam van den schrijver, een ander den titel van het boek, een derde vergeet te nummeren of nummert verkeerd, weer een ander gebruikt papier van zich zelf, maar dat voor brailleschrift veel te zacht is; nummer vijf laat de marge aan den kant te smal, enz. Ik zou daarom voor het prikken van braille-boeken de volgende hoofdregels willen vastleggen:

- 1e. Schrijf op de eerste bladzij den volledigen titel, auteur(s) en uitgever, als het kan, óók met inkt.
- 2e. Begin op iedere bladzij het goede nummer te zetten (als men een Engelsche lei gebruikt natuurlijk in den linkerbovenhoek).
- 3e. Laat een behoorlijke marge vrij, opdat bij het inbinden de punten niet te lijden hebben.
- 4e. Druk alle punten even sterk door, opdat men een gelijkmatig schrift verkrijgt.
- 5e. Maak de boeken niet dikker dan pl.m. 120 bladzijden.
- 6e. Gebruik alleen het allerbeste papier.
- 7e. Vóór alles, wees nauwkeurig!
- 8e. Wanneer men niet van iets zeker is, informeere men even bij het instituut, waarvoor men werkt.

Indien allen volgens deze principes werken, móeten de boeken goed worden. Een ideaal, maar dat nog heel, heel in de verte schemert, zou zijn, één centraal bureau, dat, gefinancierd door een op te richten vereniging, over een voldoende aantal prikkers en priksters kon beschikken en de boeken kon leveren en vermenigvuldigen voor, laten we zeggen alle Prot. Christelijke verenigingen, die zich voor blindenzorg interesseeren.

In overleg met de Roomsche en neutrale blinden-verenigingen kon men dan een nationaal braille-kortschrift ontwerpen en toepassen. Want dat is ook wel merkwaardig voor ons land: Engeland, Duitschland, Frankrijk, enz., allen hebben één bepaald kortschrift. Nederland heeft het nog niet verder gebracht dan een stuk of vier, vijf ontwerpen, waarvan er sommige onlogisch of waardeloos zijn. De één gebruikt dit systeem, een ander dat, al of niet door de blinden zelf individueel gewijzigd. Wat zou het niet prachtig zijn en wat zou er een tijd en papier bespaard worden, als we in ons land ook één systeem hadden voor kortschrift. Men kon dan den Bijbel, de Psalmen en Gezangen er in overbrengen. Ter vergelijking, welk een geweldige ruimte de braille-boeken noodig hebben, ziet u op de foto boven dit artikel geplaatst, den Bijbel van het Chr. Blindeninstituut Bartimeüs te Zeist. Er boven op ligt ter vergelijking een gewone Bijbel.

Men klaagt in dezen tijd wel eens over verveling. Helaas! Maar gij, die u verveelt, ziet gij hier geen ruim arbeidsveld voor u? Neen, het prikken van braille-boeken is geen werk, waarvoor men in het publiek geëerd wordt, het is geen werk, waarvoor men de loftuitingen dagelijks incasseeren kan. Dit is liefdewerk zonder meer... De eenige lofprijzing, die men krijgt, ligt in de woorden van den stillen blinde, wanneer hij over de eerste bladzij voelend, zachtjes zegt: „Ha, dat is een prettig boek, want het is geprikt door mevrouw of mijnheer of mejuffrouw die en die...” En uw oor kan niet hooren wat uw hand heeft gedaan. Maar daarom kan er wel een zegen in liggen voor den blinde en misschien ook voor eigen hart.

HET IJZER

In een tang werd ik gehecht,
In een knettrend vuur gelegd.
Om mij naar Zijn wil te vormen
Laat Hij mij van vlam omstormen.

Hoe de tocht'ge blaasbalg raast
En de gloed al heeter blaast,
Die mij slaat met blauwe striemen
En mij bloedend gaat doorpriemen,

Hoe dit brandt en hoe dit steekt,
Tot ik gloeiend ben doorweekt,
En ik lig in de geduchte
Greep verbleekend te verzuchten.

'k Werd verlost en dacht: 'k genees,
Toen een lompe hamer rees
En met een luidruchtig schallen
Klinkend op mij neer kwam vallen.

Krimpens bood ik wederstand,
Maar de slag trof te allen kant,
'k Ging in 't water, 'k ging ten vure,
Nieuw kastijden moest 'k verduren.

Smid! die tot een feller dracht
Slagen zwaarder hamer bracht,
Bij nog dichter samendrukken
Veer ik op, en spring aan stukken.

En Hij zeide kalm: gij véért?
Dat is lang door Mij begeerd,
Want dan heb Ik aan uw leven
Eindelijk Mijn kracht gegeven.

Uit „De Steile Tocht.”

WILLEM DE MÉRODE